

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Probabile est Metropolitanis Treverensis auctoritate convocari tum consuevisse Concilia nationalia Galliaë. In conventibus extraordinariis necessaria erat auctoritas Imperatoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

IV. Probabile est Metropolitanum Treverensium auctoritate convocari tum consuevisse Concilia nationalia Gallia. In conveniendis extraordinariis necessaria erat auctoritas Imperatoris.

V. Conventus Episcoporum Gallia fiebant auctoritate Imperatorum. Probatur ex epistola Maximi Imperatoris ad Siricium Papam & ex Sulpitio Severo.

VI. Episcopus Arelatenfis contendebat olim ad se pertinere potestatem congreganda synodi generalis Galliarum. Origo hujus ambitionis investigatur. Septem provincia, quanam.

VII. Quid Patroclo Arelatenfi concesserit Papa Zozimus. Ejus auctoritatem intendit Imp. Valentinianus.

VIII. Hinc factum ut Episcopi Arelatenfes ad exarchatum Galliarum assiraverint. Eis concessa auctoritas congregandorum Conciliorum ex pluribus provinciis.

IX. Quod Leo primus fieri in posterum vetuit; imminuta admodum dignitate sedis Arelatenfis. Constituitur epocha Synodi secunda Arelatenfis. Post Hilarij Arelatenfis obitum Leo aliquatenus restituit dignitatem illius sedis.

X. Primus omnium Hilarus Papa Arelatenfis Episcopus tribuit potestatem convocandi Concilium Galliarum.

XI. Irruptiones barbarorum in Gallias communicationi Episcoporum obstinere. Explicatus Hilarus Papa.

XII. Diversa regna constituta in Gallis. Quare non poterat congregari corpus Episcoporum Gallicanorum, ob diversitatem regnorum. Probatur ex Avito.

I. **A**GENDEM nunc de Synodis Gallicanis, quod ea sint præcipuus hujus dissertationis scopus. Verum ut id ex ordine fiat, considerandi sunt conventus generales Episcoporum Gallia, sive in Imperio, sive postquam Franci Gallias occupaverunt, regnumque esse fecerunt. Quoniam verò facies ecclesiasticae politicae multis mutationibus obnoxia fuit sub Regibus nostris, agam primum seorsim de Conciliis generalibus Gallia sub prima dynastia, dein sub secunda & tertia, usque ad hanc nostram ætatem; & in primis duo quædam accuratè examinabo, cum eorum circumstantiis, quam videlicet auctoritate Concilia illa congregarentur, quàmve illa potestatem haberent quoad materias ecclesiasticas.

II. Stante Imperio, Episcopi Galliarum unum synodi corpus constituebant, æquè ac Episcopi aliarum Dioceseon de quibus paulò antè sermonem institui. Sanè Concilium Agrippinense habitum anno cccxvi. adversus Euphratam illius urbis Episcopum, qui illic ob Arrianam hæresim damnatus est, constabat ex provinciis Treverensi, Agrippinensi, Moguntina, Remensi, Senonensi, Rothomagensi, & Vefontionensi, ut colligitur ex subscriptionibus Episcoporum. Anno ccccliii. Episcopi Galliarum

congregati sunt in civitate Arelatenfi; ubi Paulinus Episcopus Treverensis depositus est, quod damnationi Athanasij consentire noluisse. Biennio post iidem Episcopi convenerunt apud Biterras; ubi sanctus Hilarius Episcopus Pictaviensis in exilium missus est, factione Saturnini Episcopi Arelatenfis. Sulpitius Severus, cui memoriam horum duorum Conciliorum debemus, scribit ea fuisse conflata ex Episcopis Galliarum: *Ceterum à nostris, tum apud Arelatem, ac Biterras, oppida Galliarum, Concilia fuerunt.* Anno etiam cccclxi. corpus Episcoporum Gallicanorum congregatum est in civitate Parisiensi; ubi formula fidei in Ariminensi Concilio proposita, quæ usiæ sive consubstantialitatis vocabulum supprimebat, revocata est, & Saturninus Arelatenfis depositus. Certè synodicam suam epistolam ad Episcopos orientales miserunt sub titulo Episcoporum Gallicanorum; ad cuius calcem iis verbis utuntur quibus testatum voluerunt auctoritatem suam extendi ad universam Galliam: *Quisque his quæ statuiimus intra Gallias putaverit renitendum, à communione ac sede sacerdotij sit abjiciendus.* Infrà: *Saturninum excommunicatum ab omnibus Gallicanis Episcopis caritas vestra cognoscat.*

III. Magni momenti est istud exemplum. Illustrius tamen est illud quod sequitur. Constat ex professione fidei Synodi Illyricianæ, quæ extat apud Theodoretum una cum epistola Valentis Imperatoris ut Synodum Dioceseos Asiæ, habitam fuisse Synodum Romæ anno trecentesimo sexagesimo quarto, itémque aliam eodem tempore in Gallia, quarum fidem amplectuntur Episcopi Illyriciani. Duo quædam hinc colliguntur quæ scire oporteat. Primum, Synodum Galliarum separatum corpus fuisse à Romana synodo. Deinde, utriusque synodi rationem habitam ab Episcopis Illyricianis, quasi æqualitas quædam esset inter eas: *Nos autem non aliter sentimus atque duo Concilia, quorum alterum jam Roma, alterum habetur in Gallia.*

IV. Difficile est pronuntiare quam auctoritate corpus illud Episcoporum Gallicanorum coiret per illas tempestates. At tamen quoniam civitas Treverensis erat sedes præfecturæ Galliarum, ut ex Ausonij Mosella constat, ob quod vocata est *metropolis Galliarum*, ut testatur Athanasius, suspicari fortasse liceret penes Episcopum illius urbis fuisse auctoritatem primi Metropolitanæ, quo nomine ad eum pertineret potestas congregandorum omnium Episcoporum. Affirmare certè licet Imperatores aut Vicarios Præfecti prætorio Galliarum,

Vile Notas Balz. xij ad Lupum Ferrar. pag. 486.

Sulpit. Sev. lib. 2.

Hilar. lib. adversus Constantium.

Theodor. lib. 4 c. 8.

qui semel in anno civiles Galliarum conventus agebant propter negotia publica juxta formam in legibus præscriptam, conventus quoque Episcoporum permisisse; quos ipsi literis suis haberi jubebant, quoties rogabantur à Metropolitanis. Quod in Oriente & Occidente obtinebat antè quàm Concilium CP. habitum anno ccc lxxx i. Synodos Diœceson vertisset in jurisdictionem ordinariam, quam institutionem ab Imperatore Theodosio confirmari procuravit. Quippe certum est omnia Concilia, exceptis ordinariis, jussu Imperatorum convocata fuisse, id est, Concilia Oecumenica, Concilia uniuscujusque Diœceseos, & Concilia extraordinaria ex variis Diœcesibus composita, tameris Oecumenica non essent. Sanè Constantinus Imperator Synodum Arelatensem coëgit anno ccc xiv. in causa Donatistarum, qui appellaverant à judicio quod Melchias Papa cum Episcopis collegis suis tulerat secundum Cæcilianum Episcopum Carthaginensem. Necessaria illic erat auctoritas Principis, quoniam synodus illa constabat ex legatis Diœceson Galliarum, Britanniarum, Hispaniarum, Africae, & Italiae; ut patet ex subscriptionibus. Concilium celebratum anno ccc lxxx i. in civitate Aquileiensi, quæ à Diœcesi Italica pendebat, cujus caput erant urbs & Episcopus Mediolanensis, decreto Imperatoris Gratiani convenit, juxta preces sancti Ambrosij, ad damnandos duos Episcopos Arrianos. Ad illud convenerunt aliquot Episcopi Italiae, Pannoniae, quæ Illyrici provincia erat, & legati Diœceson Galliarum & Africae. Itaque quoniam conventus erat extraordinarius, necessaria fuit auctoritas Imperatoris. Quamobrem rectè Ambrosius in Actis hujus Concilij ait: *Nos in Occidentis partibus constituti, convenimus ad Aquileiensem civitatem, juxta Imperatoris præceptum. Quin etiam synodica epistola ad Principes missa idipsum testatur: Gratias agimus vobis, clementissimi Principes, quod & fidei vestre studium probavistis, qui ad removendas altercationes congregare studuistis sacerdotale Concilium. Infra: Omnes propè ex omnibus provinciis occidentalibus missis adfuere legatis.*

V. Sed quod propiùs spectat ad res nostras, conventus Episcoporum Galliae agi solitos auctoritate imperatoria probat epistola Maximi Imperatoris, qua Siricio Papæ responderet. Conquestus erat ille apud Principem de Agretio quodam, qui indebitè consecutus erat gradum presbyterij. Rescripsit Princeps, se, ut difficultatem illam solvat, congregaturum synodum ex omni-

bus Galliis, vel ex quinque provinciis tantum, quæ tum temporis speciale reipublicæ corpus constituiebant in Galliis: *Ceterum de Agretio, quem indebitè ad presbyterij gradum conscendisse commemoras, quid religioni nostræ possum prestare reverentius quàm ut de hoc ipso, cujuscumodi esse videatur, catholici judicent Sacerdotes? Quorum conventum ex opportunitate omnium vel qui intra Gallias, vel qui intra quinque provincias commorantur, in qua elegerint urbe constituam.* Idem Imperator Maximus congregavit Concilium Burdigalense anno ccc lxxxv. adversus hæresim Priscillianianam, ad quod convenerunt Episcopi Galliarum & Hispaniarum, ut Sulpitius Severus testatur.

VI. Episcopus Arelatensis olim contendeat ad se pertinere potestatem congregandæ synodi generalis Galliarum. Sed ambitio ejus repressa est à Leone Summo Pontifice, qui conatum ejus improbavit tanquam ratione destitutum. Et quoniam jus illud sibi rursus vindicare studuerunt Episcopi Arelatenses in primâ Regum nostrorum dynastia, cui etiam constituendo auctoritatem suam adhibuerunt Summi Pontifices, operæ pretium est altius scrutari quo fundamento jus illud inniteretur, præsertim cum materia hæc nondum satis explicata sit. Excisa à Vandais urbe Treverorum, Honorius Imperator sedem præfecturæ Galliarum transtulit Arelatem, & *Marem omnium Galliarum* vocavit, id est, Galliarum metropolim, quo titulo antea honestabatur civitas Treverensis. Alia deinde constitutione (quæ edita est à Nicolao Cufano, Scaligero, & Sirmundo) decernit ut conventus ordinarius Septem provinciarum in ea urbe habeatur ad ordinandam politiam. Corpus illud Septem provinciarum constabat, ut fidem faciunt veteres Notitiæ, ex provincia Viennensi, Narbonensi prima & secunda, provincia Alpium, Novempopulania, & utraque Aquitania, additis videlicet ad quinque provincias alii duabus. Quoniam verò dignitas quæ civitatibus competeat in ordine civili, facilè communicabatur episcopatibus earum urbium, incescit Episcopus Arelatensem ambitio sibi vindicandi titulum primi Metropolitanæ Galliarum.

VII. Sanè Patroclus Arelatensis Episcopus eam dignitatem impetrare tentavit à Zozimo Pontifice Romano; qui exiguam ejus portionem ei concessit, edicto ne ulla persona ecclesiastica, cujuscunque gradus ea foret, Romam aliòve accederet absque epistola formata Metropolitanæ Arelatensis, qua testatum universis fieret quem gradum illa persona obtineret in Ecclesia. Eo pacto